

KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM CỦA BẢN THÂN

Nếu việc đọc một câu chuyện về trải nghiệm của người khác có thể giúp em học được kinh nghiệm của họ và hiểu mình thì việc viết về chính những trải nghiệm của bản thân sẽ cho em cơ hội được giải bày, sẻ chia. Những trải nghiệm của em, vì thế, sẽ càng trở nên có giá trị khi được lan toả đến nhiều người. Làm thế nào để kể lại câu chuyện về trải nghiệm của bản thân thật hấp dẫn và lôi cuốn người đọc? Bài học này sẽ giúp em trả lời câu hỏi ấy.

Kể lại một trải nghiệm của bản thân là kiểu bài trong đó người viết kể về diễn biến của sự việc mà mình đã trải qua và để lại nhiều ấn tượng, cảm xúc.

Yêu cầu đối với kiểu bài:

- Dùng ngôi thứ nhất để chia sẻ trải nghiệm của bản thân.
- Trình bày các sự việc theo trình tự hợp lí.
- Kết hợp kể và tả.
- Nêu ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.
- Bài văn đảm bảo bố cục:

Mở bài: giới thiệu được trải nghiệm.

Thân bài: trình bày diễn biến của sự việc.

Kết bài: nêu được ý nghĩa của trải nghiệm đối với người viết.

Hướng dẫn phân tích kiểu văn bản

Kể lại một trải nghiệm của bản thân.

Mở bài

Ai cũng từng có một thời thơ ấu hồn nhiên, vô tư. Thời thơ ấu ấy đã để lại trong tôi⁽¹⁾ nhiều trải nghiệm đáng nhớ.⁽³⁾ Có những trải nghiệm đã trở thành bài học hữu ích, như câu chuyện đã xảy ra với tôi năm lên mười.⁽²⁾

⁽¹⁾ Dùng ngôi thứ nhất để kể.

⁽²⁾ Gợi sự tò mò, hấp dẫn.

⁽³⁾ Giới thiệu sơ lược về trải nghiệm.

⁽⁴⁾ Trình bày thời gian, không gian và những nhân vật liên quan.

⁽⁵⁾ Kể lại đồng thời miêu tả những sự việc đã xảy ra trong câu chuyện.

Thân bài

Làng tôi vốn rất thanh bình, yên ả với một dòng sông êm đềm, chảy qua làng. Những bãi cát vàng ven sông đã trở thành nơi vui chơi lí tưởng của bọn trẻ chúng tôi.⁽⁴⁾ Ngày đó, tôi mới bắt đầu biết bơi.⁽⁴⁾ Vào những trưa hè đổ lửa, chúng tôi thường rủ nhau ra tắm sông và bơi lội thoả thích dưới làn nước trong veo, mát lành của dòng sông. Điều ấy khiến tôi cảm thấy thích thú vô cùng! Do mới biết bơi nên tôi chỉ bơi men theo bờ. Mẹ cũng thường dặn tôi không được mạo hiểm bơi ra giữa sông và không hài lòng khi tôi tham gia vào những cuộc vui ấy. Tuy nhiên, thỉnh thoảng do ham vui, tôi vẫn trốn mẹ ra bờ sông chơi cùng bọn bạn.⁽⁴⁾

Buổi trưa hôm ấy, sau khi đá bóng xong, chúng tôi rủ nhau ra sông tắm. Vào mùa hè, nước sông thường cạn nên chúng tôi tung tăng bơi lội, trêu đùa rộn rã cả một góc sông. Tắm mãi cũng chán nên chỉ một lát sau, đám bạn tôi đã nảy ra ý định tổ chức một cuộc thi bơi giữa đám trẻ trong và ngoài làng. Trước sự cổ vũ lẫn thách thức của đám bạn, tôi đã nhận lời thách đấu.⁽⁵⁾ Trận đấu diễn ra vô cùng căng thẳng, gay gắt, quyết liệt! Với tất cả sức lực của mình, tôi đã cố bơi thật nhanh nhưng không hiểu sao thẳng bé làng bên, nhỏ hơn tôi hai tuổi, vẫn đeo bám tôi quyết liệt. Tôi chỉ biết cắm mặt, sải tay thật dài, đạp nước thật khoẻ để tiến về phía trước.⁽⁵⁾

Đến khi nhìn lại tôi nhận ra mình đã bơi khá xa bờ. Bỗng nhiên, tôi thấy bắp chân đau điếng và không thể điều khiển được nó theo ý mình nữa. Chuột rút! Tôi phải làm gì đây khi bốn bề xung quanh chỉ toàn là nước còn đám bạn thì ở khá xa? Trong khoảnh khắc ấy, tôi cảm thấy mình đang bị chính dòng nước hút xuống. Tôi cố ngoi lên mặt nước để kêu cứu nhưng càng vùng vẫy tôi lại càng chìm nhanh hơn và không thể thở được nữa. Tôi sợ hãi tột độ! Bỗng nhiên có một ai đó kịp thời đến bên tôi, nâng đầu tôi lên khỏi mặt nước và kéo tôi vào bờ. Thì ra một người làng đang đi câu cá gần đấy đã nghe tiếng tôi và đám bạn kêu cứu, nhanh chóng bơi ra và đưa tôi vào bờ.⁽⁵⁾ Thoát chết, tôi hối hận vô cùng vì đã không nghe lời mẹ! Chỉ vì quá chủ quan khi nước nông và ham vui mà suýt nữa thì mất mạng.

Kết bài

Trải nghiệm ấy đã đem đến cho tôi một bài học sâu sắc. Đó là cần vâng lời người lớn và chỉ nên bơi lội ở nơi an toàn, có sự giám sát của người lớn.⁽⁶⁾

⁽⁶⁾ Thể hiện ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.

(Bài học sinh có chỉnh sửa)

Hãy xác định đặc điểm của kiểu văn bản kể về một trải nghiệm của bản thân được thể hiện trong bài viết trên:

1. Câu chuyện trên được kể bằng ngôi thứ mấy?
2. Trải nghiệm của nhân vật “tôi” được kể lại với những sự việc chính nào?
3. Chỉ ra những chi tiết nhân vật “tôi” sử dụng yếu tố miêu tả khi kể lại trải nghiệm. Việc sử dụng các yếu tố đó có tác dụng gì?
4. Nhân vật “tôi” đã nhận ra ý nghĩa gì của trải nghiệm? Vì sao ý nghĩa đó nên được trình bày trong đoạn cuối của bài văn?
5. Từ câu chuyện trên, em học được điều gì về cách kể lại một trải nghiệm của bản thân?

Đề bài:

Viết một bài văn (khoảng 400 chữ) kể lại một trải nghiệm của bản thân.

Hướng dẫn quy trình viết

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết

Xác định đề tài

Để xác định được đề tài, em có thể hỏi tưởng lại những kỉ niệm đáng nhớ.

Ví dụ:

- Một kỉ niệm sâu sắc với gia đình, bạn bè.
- Một lỗi lầm của bản thân.
- Khám phá một vùng đất hoặc quyển sách mới.
- Khi chuyển đến một ngôi trường mới, làm quen với bạn mới.
- ...

Thu thập tư liệu

Em hãy tìm tư liệu cho bài viết bằng một số cách sau:

- Nhớ lại những sự việc, trải nghiệm đã để lại cho em kỉ niệm sâu sắc.
- Đọc lại câu chuyện *Bài học đường đời đầu tiên*, *Vừa nhắm mắt vừa mở cửa sổ* và bài văn ở mục Hướng dẫn phân tích kiểu văn bản để học cách các tác giả kể trải nghiệm của họ.
- Tìm lại những hình ảnh đã lưu giữ có liên quan đến câu chuyện.

Trước khi viết, em cần trả lời các câu hỏi:
Văn bản này được viết nhằm **mục đích** gì?

Người đọc bài viết này có thể là ai?

Việc trả lời hai câu hỏi trên sẽ giúp em định hướng được nội dung bài viết, cách viết, tăng hiệu quả giao tiếp.

Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý

Tìm ý

Em có thể dựa vào sơ đồ sau để phác thảo một số ý cho bài viết:

Lập dàn ý

Em hãy sắp xếp những ý trong sơ đồ trên thành dàn ý theo mẫu sau:

- Mở bài: giới thiệu chung về không gian, thời gian xảy ra câu chuyện.
- Thân bài:
 - Thời gian, không gian diễn ra của câu chuyện và những nhân vật có liên quan.
 - Kể các sự việc theo trình tự diễn ra của chúng, kết hợp với các yếu tố miêu tả.
- Kết bài: trình bày ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.

Lưu ý: em có thể sử dụng hình ảnh hoặc vẽ tranh để minh họa cho câu chuyện.

Bước 3: Viết bài

Dựa vào dàn ý trên, em hãy viết thành một bài văn hoàn chỉnh. Khi viết, cần bảo đảm các yêu cầu đối với kiểu bài Kể lại một trải nghiệm của bản thân.

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm

Xem lại và chỉnh sửa

- Sau khi viết xong, em có thể tự chỉnh sửa bài văn của mình dựa vào bảng kiểm dưới đây:

Bảng kiểm bài viết kể lại trải nghiệm của bản thân

Các phần của bài viết	Nội dung kiểm tra	Đạt/ Chưa đạt
Mở bài	Dùng ngôi thứ nhất để kể.	
	Giới thiệu sơ lược về trải nghiệm.	
	Dẫn dắt chuyên ý, gợi sự tò mò, hấp dẫn với người đọc.	
Thân bài	Trình bày chi tiết về thời gian, không gian, hoàn cảnh xảy ra câu chuyện.	
	Trình bày chi tiết những nhân vật liên quan.	
	Trình bày các sự việc theo trình tự hợp lí, rõ ràng.	
	Kết hợp kể và tả.	
Kết bài	Nêu ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.	

- Tiếp theo, em hãy chỉnh sửa bài viết theo gợi ý dưới đây:
 - Sắp xếp lại các sự việc nếu cần thiết.
 - Bổ sung những từ ngữ chuyển tiếp giữa các sự việc để thể hiện rõ trình tự xảy ra sự việc.
 - Thay đổi ngôi kể nếu ngôi kể không phải là ngôi thứ nhất.
 - Bổ sung những chi tiết miêu tả về các sự việc, nhân vật và thời gian, không gian diễn ra các sự việc.
 - Chi tiết hoá những thông tin đã có trong câu chuyện bằng những hình ảnh được cảm nhận từ nhiều giác quan hoặc những đoạn đối thoại.
 - Bổ sung những câu văn thể hiện trực tiếp hoặc gián tiếp ý nghĩa của trải nghiệm.
 - Điều chỉnh lỗi chính tả, ngữ pháp và lỗi sử dụng từ ngữ.

Rút kinh nghiệm

Nếu được viết lại, em sẽ điều chỉnh như thế nào để bài viết tốt hơn?